

Монгол Улсын Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг
НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗАР
Гүйцэтгэлийн удирдлагын баримт бичиг

ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭНИЙ
ТАНИЛЦУУЛГА

Байгууллагын нэр: НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗАР

Хянаж баталгаажуулсан:

ДОТООД АУДИТ, МОНИТОРИНГИЙН
ГАЗРЫН ДАРГА

Б.ГАНХУЯГ

Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийсэн:

ДОТООД АУДИТ, МОНИТОРИНГИЙН
ГАЗРЫН АХЛАХ МЭРГЭЖИЛТЭН

Н.БОЛОРМАА

БОДЛОГЫН БАРИМТ БИЧГИЙН ХЭРЭГЖИЛТЭД ХИЙСЭН
ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТАНИЛЦУУЛГА

2026 оны 06 дугаар сарын 30-ний өдөр

1. Хяналт- шинжилгээний зорилго:

Монгол Улсын Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны 2026 онд эрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөнд нийгмийн даатгалын чиглэлээр тусгагдсан зорилт, арга хэмжээний хэрэгжилтийн явцад хяналт-шинжилгээ хийж, гүйцэтгэлийг зорилтот түвшинтэй харьцуулан хэрэгжилтийн түвшинг тогтоох, удирдлагыг үнэн зөв, бодит мэдээллээр хангахад оршино.

2. Арга, аргачлал:

Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээнд 2025 оны 43 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Хяналт-шинжилгээ хийх журам”, “Үнэлгээ хийх журам”-ыг удирдлага болгов.

Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны 2026 онд хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөнд нийгмийн даатгалын чиглэлээр тусгагдсан зорилт, арга хэмжээний 2026 оны эхний хагас жилийн байдлаарх хэрэгжилтийн тайлан, холбогдох мэдээ, мэдээллийг үндэслэн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээг хийв.

Харин Монгол Улсын Их хурлын 2025 оны 48 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралтаар батлагдсан "Монгол Улсын хөгжлийн 2026 оны төлөвлөгөө"-нд Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын чиг үүрэгт хамаарах төсөл, арга хэмжээ тусгагдаагүй байна.

Хяналт-шинжилгээний ажлын явцад зарим тайлан мэдээллийн хэрэгжилтийн байдалд нэмэлт тодруулга авах, тайлбар авах зэргээр мэдээллийн чанарыг сайжруулах, бататгах ажлыг гүйцэтгэв

3.Ерөнхий мэдээлэл:

Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт: Нийгмийн даатгалын байгууллагын чиг үүрэгт хамаарах 10 зорилт бүхий 13 арга хэмжээ тусгагдсан байна.

4.Үр дүн:

4.1.Улсын Их Хурлын 2024 оны 21 дүгээр тогтоолоор баталсан Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр, Засгийн газрын 2024 оны 218 дугаар тогтоолоор баталсан “Монгол Улсын Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө”-д нийгмийн даатгалын чиглэлээр хэрэгжүүлэхээр тусгагдсан зорилт, арга хэмжээний хэрэгжилтийг харуулбал:

Зорилт, арга хэмжээний дугаар	№	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хэрэгжил тийн хувь
ХОЁР. ХҮНИЙ ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО			
2.1. ЧИНЭЭЛЭГ МОНГОЛ ХҮН			
2.1.1.ГЭР БҮЛ, ХҮН АМЫН ОНЦЛОГТ НИЙЦСЭН БОДЛОГО			
2.1.1.1. Нийгмийн даатгалын тогтолцоог сайжруулж, иргэн бүрд хуримтлалын сан бүрдүүлж, эрүүл мэнд, боловсрол, орон сууцны зориулалтаар ашиглах, тэтгэвэрээ өвлүүлэх, урьдчилан ашиглах боломжийг бүрдүүлнэ..			

2.1.1.1.	1	Хагас хуримтлалын тогтолцоонд шилжих шинэчлэлийг үргэлжлүүлж тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн 2 хувийг хуримтлуулах;	90
2.1.1.1.	2	Нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжид нэмэлт, өөрчлөлт оруулах хуулийн төслийг боловсруулж, Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэх;	90
2.1.1.22.	3	Тэтгэврийн хэмжээг өмнөх оны инфляцын жилийн дундаж болон хүн амын амьжиргааны доод түвшинтэй уялдуулан жил бүр нэмэгдүүлнэ.	100
2.1.3.НИЙГМИЙН БАТАЛГАА			
2.1.3.2.Нийгмийн даатгалын хамрах хүрээг өргөтгөж, нийгмийн даатгалын үйлчилгээг даатгуулагчийн эрэлт, хэрэгцээнд нийцүүлэн, их өгөгдөлд тулгуурлан, цаг хугацаа, орон зайнаас үл хамааран цахимаар авах боломжийг бүрдүүлнэ.			
2.1.3.2	1	Нийгмийн даатгалын хамрах хүрээг өргөжүүлэх;	78.5
	2	Нийгмийн даатгалын үйлчилгээг их өгөгдөлд суурилан бүрэн цахимжуулж, тоног төхөөрөмжийг шинэчлэх;	90
2.1.3.3.Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн даатгуулагч бүрийг "Миний тэтгэврийн мөнгөн хуримтлал"-тай болгож, тэтгэврийн шинэчлэлийг үргэлжлүүлнэ.			
2.1.3.3.	1	Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн даатгуулагч бүрийг "Миний тэтгэврийн мөнгөн хуримтлал"-тай болгож, тэтгэврийн нөөц санг бүрдүүлэх;	93.9
2.1.3.4.Хагас хуримтлалын тогтолцоонд шилжиж, тэтгэврээ өвлүүлэх, урьдчилан ашиглах хууль, эрх зүйн зохицуулалтыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.			
2.1.3.4.	1	Тэтгэврээ өвлүүлэх, урьдчилан ашиглах зохицуулалтыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуульд нарийвчлан тусгах хуулийн төслийг боловсруулж, Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэх;	100
2.1.3.5.Хувийн нэмэлт тэтгэврийн тогтолцоог бий болгох хууль, эрх зүйн орчныг бүрдүүлж, ирээдүйд ахмад настнууд олон эх үүсвэрээс тэтгэвэр авах боломжийг бүрдүүлнэ			
2.1.3.5	1	Хувийн тэтгэврийн нэмэлт даатгалыг нэвтрүүлэх хуулийн төслийг боловсруулж, Улсын Их хуралд өргөн мэдүүлэх;	90
2.1.3.6.Гадаад улсад ажиллаж, амьдарч байгаа Монгол Улсын иргэний нийгмийн баталгааг хангах үүднээс нийгмийн хамгааллын хэлэлцээрийг үргэлжлүүлэн байгуулна.			
2.1.3.6.	1	Засгийн газар хоорондын нийгмийн хамгааллын хэлэлцээрийг шинээр байгуулах;	100
2.1.3.7.Нийгмийн даатгалын сангуудын засаглалыг сайжруулж, санхүүгийн тогтвортой байдлыг бэхжүүлж, хөрөнгийн менежментийг ил тод, шилэн болгоно.			
2.1.3.7	1	Нийгмийн даатгалын сангийн мэдээллийг нээлттэй байршуулах замаар санхүүгийн тогтвортой байдлыг хангах	100
3.1.3.6.Нийгмийн даатгалын сангийн чөлөөт үлдэгдэл, тэтгэврийн нөөц сан, хувийн нэмэлт тэтгэврийн сангийн хөрөнгийн тодорхой хэсгийг эрх бүхий мэргэжлийн байгууллагын менежментээр хөрөнгийн зах зээлд хөрөнгө оруулах эрх зүйн орчныг бүрдүүлнэ.			
3.1.3.6	1	Тэтгэврийн нөөц сангийн хөрөнгийг өсгөх, санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах санхүүгийн хэрэгслийг нэмэгдүүлж холбогдох хуульд нэмэлт оруулах;	90
3.2.1.5.Нийгмийн даатгалын тогтолцооны шинэчлэлийг үргэлжлүүлэн ажил олгогч, даатгуулагчид харилцан өгөөжтэй байх эрх зүйн зохицуулалтыг нэвтрүүлнэ.			
3.2.1.5	1	Нийгмийн даатгалын тогтолцооны шинэчлэлийг үргэлжлүүлэн иргэн, аж ахуйн нэгжид санхүүгийн дарамт нэмэхгүйгээр ажил олгогч, даатгуулагчид харилцан өгөөжтэй байх эрх зүйн зохицуулалтыг холбогдох хуульд нэмэлтээр оруулах хуулийн төслийг боловсруулж, Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэх	90
3.2.1.6.Ажил гүйцэтгэх, хөлсөөр ажиллах гэрээгээр тохирсон хөдөлмөрийн хөлсөнд нийгмийн даатгалын шимтгэл ногдуулахдаа уян хатан, хөнгөлөлттэй байх нөхцөлийг бүрдүүлнэ.			
3.2.1.6	1	Ажил гүйцэтгэх, хөлсөөр ажиллах гэрээгээр тохирсон хөдөлмөрийн хөлсөнд нийгмийн даатгалын шимтгэл ногдуулахдаа уян хатан, хөнгөлөлттэй байх нөхцөлийг бүрдүүлэх	90

Нийт дундаж үнэлгээ	91.7
---------------------	------

4.1.1.Монгол Улсын Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөнд 2025 онд хэрэгжүүлэхээр тусгагдсан зорилт, арга хэмжээний хэрэгжилтэд хийсэн хяналт шинжилгээний дүнгээр:

- Хэрэгжиж дууссан 100 хувийн хэрэгжилттэй “**Үр дүн гарсан**” 1 арга хэмжээ;
- Хугацаа дуусаагүй буюу хэрэгжиж байгаа 12 арга хэмжээ;

4.1.2.Монгол Улсын Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөнд 2025 онд нийгмийн даатгалын чиглэлээр хэрэгжүүлэхээр тусгагдсан Нийгмийн даатгалын байгууллагын чиг үүрэгт хамаарах хугацаа дуусаагүй буюу хэрэгжиж байгаа цаашид үргэлжлүүлэн хэрэгжих 12 арга хэмжээний хэрэгжилтийг авч үзвэл:

“**Үр дүнтэй**” буюу 90-100 хувийн хэрэгжилттэй 11 арга хэмжээ байна. Үүнд:

- 100 хувийн хэрэгжилттэй 2 арга хэмжээ;
- 90-93.9 хувийн хэрэгжилттэй 9 арга хэмжээ

“**Үр дүн хүлээгдэж байгаа**” буюу 78.5 хувийн хэрэгжилттэй 1 арга хэмжээ байна.

4.2.Монгол Улсын хөгжлийн 2026 оны төлөвлөгөөнд тусгагдсан зорилт, арга хэмжээний хэрэгжилтийг харуулбал:

Зорилт, арга хэмжээний дугаар	Зорилт, арга хэмжээ	Тайлбар
НЭГ. ХҮНИЙ ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО		
Зорилго 3.12.1. Нийгмийн даатгалын үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулсан байна.		
2.12.1.1	Үндэсний баялгийн сангаар дамжуулж хуримтлалын хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, иргэн бүрд хуримтлалын нэрийн дансанд хөрөнгө хуримтлуулах;	Үндэсний баялгийн сангийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.2 дахь хэсэгт “Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага сангийн талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ”, 8.2.1 дэх заалтад “Хуримтлалын сангийн тухайн жилийн төсвийн төслийг боловсруулж, санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлэх, батлагдсан төсвийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх, гүйцэтгэлийг тайлагнах, сангийн үйл ажиллагааны удирдлагыг хэрэгжүүлэх”, 8.2.2 дахь заалтад “Монгол Улсын иргэн бүрд хуримтлалын нэрийн данс үүсгэж, хөтлөх үйл ажиллагааг хариуцан зохион байгуулах”, энэ хуулийн Монгол Улсын иргэн бүрд хуримтлалын данс үүсгэх, хөтлөх, сангаас зарцуулалт хийх журмыг боловсруулж Засгийн газарт хүргүүлэхээр тус тус заасан байна.

5. Дүгнэлт

5.1.Монгол Улсын Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөнд 2026 онд хэрэгжүүлэхээр тусгагдсан зорилт, арга хэмжээний хэрэгжилтийн явцыг 2026 оны эхний хагас жилийн байдлаар дунджаар 91.7 хувь буюу “**Үр дүнтэй**” гэж дүгнэв.

5.2. "Үр дүн хүлээгдэж байгаа" 78.5 хувийн хэрэгжилттэй 1 арга хэмжээний хэрэгжилтийг эрчимжүүлж, жилийн эцэст зорилтот түвшинд бүрэн хүргэж ажиллах шаардлагатай байна.

6. Зөвлөмж

Бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилтэд хийсэн хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний дүнг үндэслэн дараах зөвлөмжийг өгч байна. Үүнд:

1. Зорилт, арга хэмжээний хэрэгжилтийг шалгуур үзүүлэлт, зорилтот түвшин, үр дүнд суурилсан, товч, тодорхой хоёр мянган тэмдэгтэд багтаан тайлагнаж, газрын даргаараа хянуулан баталгаажуулсан тайланг хамт ирүүлэх;

3. Тайланд тусгасан ажлуудын гүйцэтгэлийн нотлох баримтыг шаардлагатай хэлбэрээр үзүүлж, биелэлтийг бодитоор тайлагнаж хэвших;

4. Эрхлэх асуудлын хүрээнд бодлогын баримт бичигт тусгагдсан зорилт, арга хэмжээний тухайн жилийн шалгуур үзүүлэлт, зорилтот түвшинг оны эхэнд батлах;

"Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр"-т тусгагдсан зорилт, арга хэмжээний хэрэгжилтийн тайланг тус тус хавсаргав.

ДОТООД АУДИТ, МОНИТОРИНГИЙН ГАЗАР